

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 321 (3453) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

WHEELER SZENÁTOR SZERINT

Amerika nem küldhet több katonát az európai betörésre, mint Anglia

Roosevelt haladéktalanul birtokba veszi az amerikai vasutakat. Anglia is elfordult Péter, volt jugoszláv királytól és a Szovjet részéről támogatott Titót ismeri el

Lisszabomból jelentik: (MTI) Mint a brit híroroda jelenti Washingtonból, Wheeler szenátor a hétfői sajtóértekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államoktól nem lehet több embert követelni a tervezett nyugateurópai betörés számára, mint Nagybritanniától. Az amerikai kormány szörnyű szerencséjéért kezd — mondotta — ha a csatornán keresztül tervezett támadásokra több csapatot küld, mint Nagybritanniára.

Amsterdamról jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híroroda jelenti Londonból, hétfőn este hivatalosan közölték azokat az újabb kinevezéseket, amelyek Roosevelt és Churchill között folyó megbeszélések eredményei. Paget tábornokot középkeleti főpa-

rancsnokká nevezték ki és a földközi-tengeri háború legfőbb szövetséges parancsnoksága alá rendelték. Tedder repülőhírnököt Eisenhower parancsnoksága alatt helyettes főparancsnokká nevezték ki.

Ankara. (MTI): Az angol-szász főparancsnokságban bekövetkezett változásokról itt úgy tudják, hogy Wilson kinevezése meggyezéses megoldás az Eisenhower és Alexander közötti ellentét nyomán lappangó válságnak, amely a földközi-tengeri hadműveletek irányításában tört ki. Részben ennek az ellentétnek tulajdonították az olaszországi harcok rendkívül vontatott voltát és Wilson kinevezésétől most a hadműveletekben is gyorsabb ütemet várnak.

Mc Arthur főhadiszállásáról, hogy az Új Britannia elleni támadás most két irányból folyik. Arawe félsziget felől, a sziget déli partvidékéről, ahol az amerikai csapatok már erős támaszpontokat létesítettek, továbbá a sziget északi részéről, ahol az amerikaiak Cae Gloucester környékén szálltak

partra és előnyomultak a foktól délre lévő japán repülőterig. A további part-razzási hadműveletben az amerikaiak Long Islandon szálltak ki, ahol meg szállták a Vitiáz tengersizorban lévő szigetet. Ez a tengersizor választja el Új Britanniát Új Guineától. Mindkét hadműveletet szárazföldi csapatok, hadihajók és repülőgépek hajtották végre. E hadműveletekkel kapcsolatban külön-jelentést adtak ki, amely szerint az amerikaiak hatalmukba kerítették Új Britannia nyugati részét, ami lehetővé tette a Rabaul felé vezető japán kötelek útjának ellenőrzését. Az új amerikai kikötők és repülőterek lehetővé teszik, hogy az amerikai gépek támadásokat végezzenek az Admirális és a Kavieng szigetek ellen.

Részletek a Scharnhorst hősies harcáról és elsüllyedéséről

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Murmansk felé haladó ellenséges hajókaraván elleni támadásról a haditengerészet főparancsnoksága még a következőket közölte:

A német légitámadások már napokkal ezelőtt megállapították, hogy ellenséges hajókaraván halad Murmansk felé. Ez a karaván hraciszkozi és élelmiszerrel szállított a szovjet hadseregnek. Közben a német haditengerészet egy harci csoportját vetették be a karaván ellen. A német csoport az Északi-fok magaságában megtámadta az ellenséget. Az időjárás rossz volt és így a látás korlátozott. A „Scharnhorst”, amelyen Bey ellentengernagy tartózkodott, mint a harciscsoport parancsnoka, december 26-án délelőtti 11 órakor lépett harciérintkezésbe az ellenséges hajóka-

rávánt biztosító erővel, amelyek rombolókból és oirkálókból állottak. Röviddel az ütközet megkezdése után egy súlyos ellenséges egység is beavatkozott a harcba. Az ellenségnek sikerült újabb nehéz tengeri erőket is összehoznia, melyeket a rossz időjárásban nem lehetett azonnal észrevenni. Többórás igen kemény küzdelem után az ellenség körülfogta a „Scharnhorst”-ot, melynek parancsnoka Hintze sorhajókapitány volt. A hajó 19 óra 30 perckor ismét zászlóval elsüllyedt, miután az utolsó gránátig tüzelte és az ellenségnek súlyos károkat okozott. A vállalkozásban résztvevő többi német tengeri erő semmi veszteséget sem szenvedett. A Scharnhorst csatahajó legénységének sorsáról a rokonokat azonnal értesítik, mielőtt hír érkezik róluk.

Eisenhower a szövetséges győzelem előfeltételeiről

Zürichből jelentik: (MTI) Chiasséból jelentik, hogy hivatalos közlemény szerint december 2-án 14.00 óráig katona-harcok a német véderővel együtt, közülük 6000 önkéntes.

Algirából jelentik: (B. T.) Eisenhower főparancsnok a sajtóértekezleten elhangzott nyilatkozatában azt mondta, hogy az európai háborút 1944-ben megnyerik, ennek feltétele azonban az, hogy az Atlanti tenger partján lakó népek összefogjanak és erőfeszítéseik ne csüggedjenek. Ha a harcúterem és otthon minden férfi és nő megteszi kötelességét, akkor szerinte a jövő évben legyőzik Németországot. Az olasz harcúteréről azt mondta, nem helyes annak feltételezése, hogy ezt a harci teret most már elhanyagolhatják, végül is megmerevedésig súlyosítják. A szövetségesek olaszországi eljárásának gyorsasága attól függ, hogy mennyi további erősítést irányítanak oda a németek. Szerinte

jelenleg 11 német hadosztály van Dél-olaszországban.

— Tudom — jelentette ki végül — hogy óriási feladat előtt állunk, amit azonban megoldunk.

Amsterdamról jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Roosevelt az angol híroroda washingtoni jelentése szerint hivatalos nyilatkozatában megállapította, hogy a vasút igénybevétele a csapat- és hadianyagszállítások, a kőolaj-utaforgalom, valamint a véderő és polgári lakosság élelmiszerellátásának a biztosítása szempontjából okvetlenül szükséges. Egyébként is lényegbevágó fontosságú az eredményes hadvezetés érdekében. Hozzátette, hogy ezért haladéktalanul kénytelen a vasutakat ideiglenesen birtokba venni és ellenőrizni fennakadás nélkül további működésük biztosítása végett. Ha a vasút alkalmatlanná sztrájkolnának, akkor a kormánytalálják szembe magukat.

Bulgária számára a tengelyhatalmakkal való szövetség az egyedül helyes út

Szófiából jelentik: (MTI) A költségvetés általános vitájában külpolitikai kérdésekről szólva, valamennyi felszólaló kivétel nélkül helyeselte a kormány külpolitikáját.

Szófiából jelentik: (MTI) Vazov bolgár kereskedelmi miniszter Kazanlik városban hosszabb beszédet mondott. Azzal foglalkozott elsősorban, hogy milyen utat kell követnie Bulgáriának. — Hangzottatta, hogy Bulgáriára nézve a tengelyhatalmakkal való szövetség az egyetlen út arra, hogy a bolgár népnek évszázados törekvései megvalósuljanak.

Izstanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az ankarai rádió a volt jugoszláv király pénzbeli követelésének az angol kormány részéről történt elutasításában annak jelét látja, hogy Anglia elfordult a jelenlegi jugoszláv menekült kormánytól és Titót ismeri el. Miami. (Bud. Tud.): A bevándorlás-ellenőrző hatóság Bad ux mérenőlt, az amerikai francia szakembert, aki Észak-afrikából utlevél nélkül érkezett Miami-be, letartóztatták. Bedaux a háború

küldőrekor Franciaországban lakott. Később az a hír jött, hogy a németek letartóztatták. 1942-ben Északafrikában tünt fel, de azonnal azzal valódták, hogy a németekkel van összeköttetésben.

Hadköteles egyének nem utazhatnak külföldre

A Budapesti Tudósító jelenti: A Budapesti Közlöny mai számában jelent meg a honvédelmi miniszter rendelete, amely kiterjeszti az ország elhagyására, a külföldön tartózkodásra vonatkozóan eddig megállapított korlátozást valamennyi hadkötelesre, tehát mindenkiére, akinek életkora 18 és 60 év között van. Rendeletet adott ki a belügyminiszter is az utlevélkiállító hatóságoknak, melyben közli, hogy a 18 és 60 év között levő magyar állampolgár férfiak részére, tekintet nélkül arra, hogy teljesítették-e katonai szolgálatot, nem állíthatnak ki és nem hosszabbíthatnak meg utlevelet.

Súlyos veszteségeket szenvednek a jugoszláv partizánok

Zágráb. (MTI): Az utóbbi napokban a horvát fővárosba érkezett hírek szerint a partizánok a különböző harcútereken, így Keletboszniában, Bosznia és Horvátország határán, Zágrábtól délkeletre, a Dalmáciát Boszniától elválasztó Alpokban és az adriai partvidéken összesen 809 halottat, 280 sebesültet és 160 foglyot veszítettek. Kerekén 100 partizán átszökött a tisztogatósapatok közé. Vrbovsko vidékén 400 halottat és sebesültet veszítettek a partizánok. A leg súlyosabb veszteségeket a Szarajevó környékén végrehajtott tisztogató had-

műveletekben szenvedték, ahol 882 halott, 400 sebesült és mintegy 200 fogoly volt a veszteségük. A tisztogatósapatok ezenkívül sok fegyvert és igen sok a lakosságtól elrabolt jószágot zsákmányoltak. Szarajevó környékén 3 partizándandárt verték le. Koreszula szigetének, melyet szintén megtisztítottak, körülbelül 500 partizán esett el. Három ágyút, sok fegyvert és néhány kisebb hajót zsákmányoltak itt a partizánoktól.

Washington. (Bud. Tud.): Amerikai csapatoknak Cap Gloucesteren való partira szállásával kapcsolatban jelentik

A Vatikán vendégei

Diplomaták élete a pápai állam bronzkapuja mögött

Utóbbi időben szinte kivétel nélkül csak akkor nyíltak meg a Vatikánváros gyönyörű bronzbejáratainak kapui, amikor egy-egy újabb „menekült diplomata” érkezett meg a Vatikánvárosba. Az 1929. évi Lateráni szerződés értelmében, amely a Vatikánváros és Olaszország viszonyát szabályozza, az Olaszországgal háború folytatódó nemzetek követői nem lakhatnak Róma területén, hanem csakis magában a vatikáni államban. Olaszország háborúba lépése óta tizennégy ilyen alkalommal nyílt meg a Vatikán gyönyörű bronzkapuja. Elsőnek érkezett meg teljes butorzatával és kíséretével együtt az angol követ, utolsónak szerényen és egyébként alapos náthával Csungking-Kína követe vonult be a Vatikán állam területére.

A Vatikán város „örömei” tudvaleg csak lelkiek. S miután a diplomaták között nem mindnyájan elégszenek meg a lelki örömeikkel, sőt közöttük úgy a diplomata férfiak, mint főleg az asszonyok között igen temperamentumosak is akadnak, igen sok diplomata családot meglehetősen vegyes érzelmekkel lépte át a pápai állam küszöbét és a szabad római élet után nem győztek eleget panaszkodni a pápai állam adminisztrációjára és nem győztek elég kívánságot kifejezni, amelyek jórésze a diplomaták feleségeitől és családtagjaitól származott.

Ami egyébként a temperamentumot illeti, a pápai állam közigazgatásának különösen a hevesvérű középamerikai diplomaták és diplomataasszonyok adtak sok gondot. Hogy a jövővénnyek a pápai állam rendes éleffolyamát meg ne zavarják, a diplomaták számára a negyvennégy hektár nagyságú terület keleti részén az úgynevezett „Arco della Campana” közelében, két épületet kiürítettek és azt a pápai állam tisztviselőinek meggyőződése szerint diplomatákhoz méltóan rendezték be. Az új lakók azonban sehogyan sem voltak megelégedve a részükre kiutalt lakásokkal. A mintegy húsz családból és 100 személyből álló diplomáciai kar nem volt megelégedve a lakásokkal, keveselték az egy család számára kiutalt négy szobát és oly keservesen panaszkodtak, különösen az amerikaiak. Azt hajtogatták főleg a középamerikai diplomaták, hogy ők a valóságban nem is hadviselők, hiszen sem hadseregük, sem hajóhaduk nincs ahhoz, hogy ők bármilyen formában is Németországgal szembeállhassanak.

Eleinte, amíg az újság ingerként hatott, még csak meg lehetett nyugtatni a panaszkodó diplomatákat. Később azonban sehogyan sem tudták elviselni, hogy akadjon egy állam a világon, amelyben nincsen se mózi, se kávéház és egyetlen hely sincs, ahol az ember munka után valamennyire szórakozhatna. Az amerikai diplomáciai kar tagjai azt kérték a vatikáni közigazgatás vezetőitől, hogy legalább néhány tenispályát engedélyezzenek a Vatikán kert területén. Sok volt a pa-

nasz különösen a diplomataasszonyok részéről, hogy mindkét épület előtt éjjel-nappal pápai gárdisták állottak őrséget.

A vatikáni közigazgatás persze csodálkozással, de udvariasan és határozottan elutasította ezeket a kérelmeket. A középamerikai államok követői mindenáron az épületek átalakítását követelték, hogy az egyébként lakószobáknak szánt helyiségekben megfelelő követségi irodákat lehessen berendezni. Ezen azután úgy segített a Vatikán adminisztráció, hogy egy külön vatikáni hivatalt szervezett, mindazoknak a propozícióknak, kérelmeknek és panaszoknak a felvételére, amelyeket akár a diplomatákhoz intéznek honfitársaik, akár pedig a diplomaták intéznek a pápai adminisztrációhoz. A hivatal megszervezése óta némileg megkönnyebbült a pápai állam hivatalnokserege.

Sok baj volt a külföldi diplomaták élelmiszerellátásával is. Az északamerikai diplomatákkal az élen, az új világ valamennyi államának képviselői azt kérték, hogy az élelmiszeradagokat, amelyek éppolyan nagyságúak voltak, mint a pápai állam bármely polgáré, lényegesen emeljék fel. A Vatikán kénytelen volt engedni az amerikai diplomaták étvágyának és felenyelte az élelmiszeradagokat, ezzel az engedménnyel párhuzamosan azonban kifejezetten hangsúlyozta a pápai épületek gondnoksága, hogy szó sem lehet a pápai csendőrségnek a kapuktól való eltávolításáról. Az élelmiszeradagok felemelése azonban csak rövid időre nyugtatta meg a diplomáciai kar tagjait. Komplikálta még a helyzetet, hogy az

A Báthory- és Sándor-utca sarkán építik fel a szociális és egészségügyi intézmény egyemeletes épületét

Napközi-otthon, bölcsőde, anya-otthon és zöldkeresztes rendelő létesítését határozta el a városrendezési bizottság

Nagyvárad, dec. 28. A városrendezési bizottság ma délben a polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülés mindenképp az útburkolásokhoz és járdáépítésekhez szükséges anyag beszerzésének kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy Mezőtelegről 18 vagon mestixet rendel a járdák karbantartására.

Azután a kislakások építésének ügyét vitatta meg a bizottság. A tervezett városi bérpalota felépítése ugyanis anyagbeszerzési nehézségek miatt lehetetlenül vált, a lakáshiány azonban mégis szükségessé teszi az építkezéseket. A polgármester ezért egy kisebb, kétemeletes épület emelését javasolja, amely nyolc háromszobás kislakást foglalna magában és amelynek építési költségei 540 ezer pengőt tennének ki. Hergár Viktor műszaki tanácsos, a mérnöki hivatal vezetője a Vitéz-utcai munkásházák melletti területet, Pintó István a Népfürdő melletti telket. Mönus Sándor

amerikai diplomata családok között erős intrika folyt, különösen az asszonyok és leányok körében. Már-már kiéleződött a helyzet a „hűségese” szövetségek között, amikor az USA képviselőjének mentőötlete támadt. Elhatározta, hogy a diplomáciai kar körében is alkalmazza az USA imperializmus szokott módszerét. E célból egy mozivetítő készüléket ajándékozott a vatikáni diplomáciai karnak. A vetítőkészüléket hamarosan fel is állították az egyik teremben. A hatás rendkívüli volt. Hamarosan létrejött a mozi-béke és azóta minden állam képviselői együtt nézik a moziképeket, amelyek ugyan nagyobbára a Metro-Goldwyn zsidó filmtársaság gyártmányai, amelyekkel szemben azonban a pápai aula a béke érdekében szkeptikusan viselkedik.

Mindamellét a Metro-Goldwyn zsidó filmsztárjai és a végnélkül folyó intrika sem sokáig nyugtató szórakozást a „Vatikán foglyainak”, úgy hogy sokan egészen belebetegedtek a fogságba. No, ne tessék azt hinni, hogy valami komolyan, mert mindössze fogfájás járvány vett erőt a derék diplomatákon és feleségeiken. A fogfájás volt ugyanis az egyetlen ürügy, aminek alkalmazásával túl lehetett jutni a pápai állam bronzkapuján és néhány órácskára be lehetett surranni Rómába, mert a Vatikánnak ezideig nem volt még fogorvosa. A fogorvosi kezeléseket igen virágoztak mindaddig, amíg a diplomaták sűrű ki- és bejárálása fel nem tűnt az olasz rendőrségnek, amely azután a vatikáni rendőrséggel karöltve véget vetett a fogfájási járványnak. Azóta megint langyos unalom terjeng állandóan a pápai diplomaták körében. A tengelyhatalmakkal háborus országok diplomatáinak bőségesen van idejük arra, hogy utána gondoljanak, milyen hibás politikát folytatnak azok az államok, amelyeket képviselnek.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Boltrány.

BELVÁROSI: Szerelmes asszonyok.

CASINO: Pénz áll a házhoz.

KORONA: Kettesben.

zottság ezt annyira megfelelőnek találta, hogy dícséretet és köszönetet szavazott a kiváló mérnöki munkáért. Az épületet a Báthory és a Sándor utcákra néző frontokkal tervezik és építési költségei 1 millió 250 ezer pengőt tennének ki. A bizottság az erre vonatkozó javaslat minden részéhez hozzájárult.

Tárgyalta még a bizottság a Rhédey kertben létesítendő két új tenispálya ügyét és rövid vita után engedélyezte az új pályák létesítését, majd Hergár tanácsos előterjesztést tett a város háromszögelési alapon történő új felmérésének szükségességéről és javaslatot tett az erre vonatkozó költségek egyrészt a háztulajdonosokra való áthárítására.

Húsiparosok december havi zsírszámolása

Nagyvárad thj. város polgármester felhívja a város területén működő összes húsiparosokat, hogy az alant feltüntetett beosztás szerint december hó 29, 30, 31. napjainak feltétlenül jelentkezzenek a városi közlelmiszerügyi hivatalban zeirnyilvantartó könyvecekéjükkel a december havi zsírszámolás megjelölésé végett.

Együttal közli a húsiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen napon túl december havi zeirnyjegyke el nem fogadhatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmulasztása a további certéshuz- és zsirkiosztásból való kizárást vonja maga után.

Az elszámolás sorrendje: 1943. december 29. A—G betűvel kezdődődök, december 30. H—P betűvel, december 31. R—Z betűvel.

Fűszer-, vegyeskereskedők és szatócok december havi szappanszámolása

Nagyvárad thj. város Közlelmiszerügyi Hivatala felhívja a város területén működő fűszer, szatóc és vegyeskereskedőket, hogy az alább feltüntetett beosztás szerint 1944. évi január hó 3, 4, 5, 7. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi közlelmiszerügyi hivatalban a december havi szappanszámolás megjelölésé végett.

Együttal közli a kereskedőkkel és fogyasztókkal, hogy az elszámolás megtörténte után december havi mosószappanjegyke el nem fogadhatók, illetve be nem válthatók.

Fenti rendelkezések nem teljesítésé vagy megszegése a további szappanszámolásból való azonnali kizárást vonja maga után.

1944. január 3-án A—F betűvel, január 4-én G—L, január 5-én M—R, január 7-én S—Z betűvel kezdődő nevűek számoínak.

pedig a Vitéz-utcan, a lóvásártérből kihasítandó területet ajánlotta erre a célra. A három javaslatot a költségvetés felülvizsgálására, januárban Nagyváradra érkező miniszterközi bizottsággal és az ugyanekkor Nagyváradra várt Majorossy Gyula ipariügyi miniszteri tanácsossal fogják még megbeszélni, amikor véglegesen döntenek az új kislakástomb építési helyének ügyében.

Ismeretes, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlése a Kormányzó Ur 75-ik születésnapja alkalmából elhatározta, hogy szociális és egészségügyi intézményt létesít, amelyet a Kormányzó Urról nevez el. Bizottságot küldtek ki, amely a fővárosban és Pécsen több hasonló jellegű intézményt tanulmányozott s e bizottság az ülésen beszámolt tapasztalatairól. Napközi otthon, bölcsőde, anya-otthon és zöldkeresztes rendelő létesítéséről van szó. Az intézmény emeletes épületének tervét Palcsik főmérnök már elkészítette s a bi-

Annak a reményének adott kifejezést a pápa, hogy az idei karácsonyi ünnep az utolsó lesz a háborús ünnepek sorában

Dower, Deal és Folkestone brit kikötővárosokat lőtték a német messzehordó ütegek. Ortonánál az egész védelmi rendszer szilárdan német kézen maradt

Vitebszk és Nevelj térségében feltartóztatták a németek a szovjet előretörést

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német haditengerészet és a hadsereg messzehordó ütegei, a La Manche partjáról hatásosan lőtték Dower, Deal és Folkestone brit kikötővárosokat. Az ellenség eleinte viszonzta a tüzelést. Később többször heves tüzérségi párharc után a tüzelést becsinálta. A német találatok robbanását a csatornán át egészen a francia partokig lehetett hallani.

Zürich. (MTI.) A Bund című svájci lap római tudósítója úgy értesül, hogy a pápa karácsonyi beszéde tápot ad annak a véleménynek, amely szerint a Szentszék most már nem nyúl diplomáciai természetű új kezdeményezéshez a béke gyorsabb helyreállítása érdekében. A pápa csak annak a reményének adott kifejezést, hogy az idei karácsonyi ünnep az utolsó lesz a háborús ünnepek sorában.

Berezinánál merész átkaroló hadművelettel megtörték a németek az erős bolsevista ellenállást

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti harctér központi és északi szakaszán folyó harcokról: A Berezinánál harcoló német támadó csoportok hadműveleteiket vasárnap is eredményesen folytatták. Rohamtüzérség harcbevételével és páncélos harcsoportok merész átkaroló hadműveletével megtörték az erős bolsevista ellenállást. A harc során a bolsevisták fontos terepszakaszokat ürítették ki és a német csapatok sok helységet vettek be rohammal. A vitebszk-nevelji térségben az elhárító csata vasárnap is folytatódott. A német fegyverek elkeseredett harc után újabb teljes sikert értek el. A bolsevisták újabb erőstíveck beérkezése után mind Vitebszk, mind Nevelj harci térségében széles arcvonalon támadtak, páncélosokat és tüzérséget vetve harcba. A szovjet csak néhány helyen tudott előrehatolni a német előterepégek, azonban a záró állásokban feltartóztatták az előretörést. A német lövegek 40 bolsevista páncélost gyújtottak fel vagy tettek harcképtelenné. Ezen a területen is számolni lehet azzal, hogy a harcok még hosszabb ideig tarthatnak.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A nikopoli hídfőnél és Dnyepetrovsktól délnyugatra helyi ellenséges támadásokat vertünk vissza. Zsitomir térségében a bolsevisták újabb erős gyalogos és páncélos kötelékeket vetettek harcba. A súlyos és váltakozó harcok folyamathoz vannak. Rjesciatól északnyugatra markacs ellenséges ellenállással szemben végrehajtott támadásunk további területnyereséggel járt. Vitebszknél az elhárító csata nem eszketlenő hevesseggel folyik. Az ellenség áttörési kísérleteit vasárnap is meghegyesítettük. Néhány betörést elrekesztettünk. A bolsevisták támadó ékei ellentámadásokkal visszavertük. Az ellenség ezekben a harcokban negyven páncélost veszített. A Dnyepetrovsktól délnyugatra dúló elhárító harcok

ban a Maraus ezredes parancsnoksága alatt álló 477-ik berlin-brandenburgi gránátos ezred különösen kitüntette magát.

December 26-án az Északi-tengeren a Bey ellentengernagy vezetése alatt álló német kötelék megtámadott egy a Szovjetunióba igyekvő hajókaravánt és azt, valamint a biztosító

Súlyos és véres veszteséget szenvedtek a britek az ortonai harcokban

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelentése a déltálati helyzetről: A 8. brit hadsereg karácsony másodnapján is folytatta erős támadásait Ortona harci területének német állásai ellen és az azoktól nyugatra fekvő szakaszokon változatlan hevesseggel. Az angol hadvezetés új páncélos kötelékeket vetett harcba, melyeknek az volt a feladatuk, hogy a német védelmi rendszert egész mélységében feltörjék, azonban a német csapatok

Basler Nachrichten: Nyugati támadással igyekeznek megteremteni a szövetségesek a második frontot

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten szerint az inváziós hadsereg tábornoki kinevezéseiből arra következtetnek, hogy a szövetséges csapatok a második frontot nyugati támadással igyekeznek megteremteni.

Berlinből jelentik: (MTI.) Rommel vezértábornagy beható megbeszélést folytatott Runstaedt vezértábornaggyal. A múlt héten meggyőződést szerzett a nyugateurópai területek teljes harci felkészültségéről. Tüzetesen meg szemlélte a műszaki szempontból tökéletes védelmi berendezéseket és ezzel kapcsolatban részletes megbeszéléseket folytatott a helyi parancsnokságokkal.

Stockholmból jelentik: (MTI.) Az Associated Press washingtoni jelentése szerint Bradley az amerikai kongressz

szus tagja, javaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében Amerika a háború után is fenntartaná az ellenőrzést a háborúban megszerzett légtámaszpontok fölött, hogy ezáltal az egész világon biztosítsa az amerikai kereskedelmi fejlődést.

Liszabonból jelentik: (MTI.) Az angol-szász főhadiszállás jelentése szerint, az új britanniai Gloucester Foknál amerikai egységek szállottak partra.

Szétverték a német Tito bandáinak felintólvos részét

Berlin. (MTI.) Interinf jelentés a délkelet-európai helyzetről: Kelet-bosznyában tovább folytatók a tisztogató hadműveletek és az erre felhasznál

nált német különleges kötelékek az utóbbi napokban jó eredményeket értek el. Tito bandáinak egy részét, melyek most rendetlen menekülésben vannak nyugat felé, az erdős hegyvidékeken újra harcra kényszerítették és szétverték. Több száz halottan kívül a bandák 300 foglyot is veszítettek. Az Adriai-tengeren Korkula szigetén is gyors előrehaladást eredményeztek a tisztogató műveletek. A sziget, mely eddig utánpótlási támaszpontul szolgált Tito csapatainak, most minden fontos részében német kézen van. A bandák legnagyobb része letette a fegyvert.

Londonból jelentik: (B. T.) Tito csapatai között egy cseh zászlóalj is szerepel, amelyet most dandárrá igyekeznek kifejleszteni.

Tozso: Egész kicsiny, mellék-szakaszoktól eltekintve, a japán haderő kezében van a kezdeményezés

Tokióból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Tozso miniszterelnök, a japán felsőház ülésén, mint hadügyminiszter beszédet mondott a háború legújabb fejleményeiről. Kijelentette, hogy a japán hadsereg valamennyi hadműveleti területen szilárdan kezében tartja a támadó állásokat, amár bizonyos szakaszokon kisebb méretű változások mentek végbe. Utalt arra, hogy a japán csapatok a háború győzelmes befejezéséért harcolnak. Részletesen beszámolt a délnyugati indiai hadszínterről, a burmai arcvonalról, a kínai hadszíntér helyzetéről és megállapította, hogy egészen kicsiny, mellékszakaszoktól eltekintve, a japán haderő kezében van a kezdeményezés és ahol védekezésben áll, ott is mindenütt hatalmas csapatokat mér az ellenségre.

Tokióból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: A császári főhadiszállás közli, hogy december 25-én reggel angol-szász repülők támadták az Új-Írország szigetén levő japán támaszpontokat. A japán légvédelmi tüzérség elhárította a támadást. December 25-én és a japán repülőgépek csúlyesztettek Bugainviláton. Azokra egy ismeretlen mintájú hadihajót, December 26-án délelőtt 70

Az ingatlan is ingatag

A BÚZA ÉRTÉKE ÖRÖK

ellenséges repülőgépek Rabul ellen kísérelt meg támadást, de a japán repülő a támadó gépek közül huszat lelőttek. December 26-án reggel a japán haditengerészet repülőgépei a Márkus Fok körüli vizeken elsüllyesztettek egy ellenséges szállítóhajót két kisebb hajót pedig felgyújtottak. Megrongáltak egy nagy szállítóhajót két kisebb szállítóhajót és két bárkát. Két japán gép nem tért vissza.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: December 5-étől 22-éig az India és Burma közötti határvidéken az ellenség 148, a japán légiereő 18 gépet veszített, főként légi harcokban.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Simada tengernagy, tengerészeti miniszter a felsőházban közölte, hogy a szövetségesek a tengeren az utóbbi két hónap alatt a következő veszteségeket szenvedtek: 16 repülőgép anyahajó, 5 csatahajó, 26 cirkáló, 1 romboló, 11 búvárszárd és 33 szállítóhajó elsüllyedt. Erősen megrongálódott 8 repülőgép anyahajó, 4 csatahajó, 26 cirkáló, 8 romboló és 15 szállítóhajó. Ezenkívül 916 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Churchillnek állítólag csak diplomáciai betegsége volt

Ankarából jelentik: (MTI) Egyiptomból olyan hírek érkeztek, hogy Churchillnek csak diplomáciai betegsége volt. Meghosszabbított közéleti tartózkodása összefüggött katonai és politikai tárgyalásokkal. Tárgyalásait a balkáni és főként a jugoszláviai kérdés politikai és katonai fejleményeivel hozzák összefüggésbe.

Algírából jelentik: (B. T.) A francia felelősségi bizottság közli, hogy bírói eljárást indítanak Petain tábornagy és minden francia személyiség ellen, aki Németországgal való együttműködéssel vádolható. Flandin, Peyrouton és Pucheu volt minisztereket, valamint Bergeret tábornokot katonai fogházba szállították.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat közli, Eisenhower tábornok hétfőn a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy nem hiszi, hogy bombatámadásokkal is lehetne győzni Németországot.

A földművelésügyi miniszter felhívása

A MTI jelenti: A földművelésügyi minisztérium ismétellen felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a termelési kötelezettség alá eső olajos növényekre a gazdák saját érdekükben feltétlenül kössenek termelési szerződést, legkésőbb 1944 január 15-éig. Az idejében megkötött termelési szerződések alapján kedvezményes árú vetőmagot, Péti-sót, termelési előleget, olajipari takarományt kapnak. Ez utóbbiak anélkül, hogy közhatalmi pontokkal megterhelnék őket. A gazdák egész olajos magtermésüket akkor is kötelesek beszállítani, ha szerződést nem kötnek, viszont ebben az esetben a termelési kedvezményekben nem részesülnek.

Esterházy János gróf a szlovák parlamentben a szlovákiai magyarság egyre fokozódó sérelmeiről beszélt

Pozsonyból jelentik: (B. T.) Esterházy János gróf a szlovákiai magyarság vezére, a szlovák parlament költségvetési vitája során ismét kifejezést adott a szlovákiai magyarság panaszainak. Bár a súlyos helyzetre való tekintettel a szlovákiai magyarság a költségvetést rajta keresztül megszavazza, mert a szlovákiai magyarság a gazdasági miniszterek iránt bizalommal viseltetik, nem áll ez a bizalom a kormány politikai miniszteri irányában.

Igyekszik a magyarság panaszait a nyilvánosság kizárásával elintézni, mert az ilyen veszedelmekkel telt időszakban el kell kerülni minden olyan lépést, amely a különböző nyelveket egymástól eltávolíthatja. Remélte, hogy a kormány tagjai tekintélyükkel oda fognak hatni, hogy megszüntessék a

magyarság naponként megismétlődő szekaturait. Sajnos, csalódnunk kellett. A hallgatást úgy látszik gyengéségek minősítették és ezért a végzetűk megszűnése helyett, napról-napra fokozódtak. Nem szónokolni kíván, hanem azt szeretné, ha ezek az eljárások, amik a magyarságra mélyen sértők, megszűnének.

A háború ötödik évébe léptünk. Nem tudjuk mit hoz a holnap. Egymás mellett éltünk ezer éven át jó és boldog korszakokban, de a katasztrófák és egyaránt sújtották a lakosságot, tekintet nélkül arra, ki milyen nemzetiséghez tartozott. Kéri a kormányt, kezdeményezzen olyan politikai légkört, amely megelégedetté teszi az ország egész lakosságát.

Ha a főbérlo halálával a lakás felszabadul — az albérlónek ki kell költözködni

A Magyar Tudósító jelenti:

A MÁV egyik Podmaniczky-utcai házában az egyik főbérlo, akinek háromszobás lakása volt, meghalt. A lakásból egy szoba albérletbe volt kiadva. Az elhunyt főbérlo és örököse kijelentette, hogy a fővárosi lakás szabályrendeletben biztosított jogával nem kíván élni és a bérletet fölmondta. A MÁV a bejelentést tudomásul vette és az örökösöt kötelezettsége alól kiengedte. Az albérlo azonban vonakodott a lakásból kiköltözni, mire a MÁV az albérleti lakrészt kiürítése iránt pert indított. A törvényszék előtt meglat-

tott tárgyaláson dr. Gémeesy István tanácsa ítéletében az albérlot a szoba elhagyására kötelezte és az ítélet indoklásában a törvényszék leszegelte, hogy a főbérlo halálával folytatán az albérlo jogviszonya megszűnt, jogcím nélkül tartja elfoglalva a lakás egyik szobáját, a megindított per tehát jogos volt.

A törvényszék ítéletének legfontosabb rendelkezése az, hogy nem fogadta el az albérlonek azt az érvelését, amely szerint albérlo is jelenthet be igényt a lakásra. Mert a szabályrendelet szerint ilyen joga nincsen.

Az iparrevízióról tárgyalt az Erdélyrészi Gazdasági Tanács

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsnak múlt hó végén gróf Beldi Kálmán elnöke alatt megtartott ülésén megjelent Bornemisza Géza ipariügyi miniszter, dr. vitéz Guothfalvy Zoltán miniszteri osztályfőnök, a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium részéről pedig vitéz Révy Viktor miniszteri osztálytanácsos.

Gróf Beldi Kálmán elnöki megnyitójában a Tanács és egész Erdély gazdasági életének halálját tolmácsolta Bornemisza miniszternek. A miniszter az elnök szavaira adott válaszában biztosította a Tanácsot, hogy közérdekű munkáját minden tekintetben mindig támogatni fogja.

Az ülés egyik legfontosabb tárgya az iparrevízió kérdése volt. A Tanács úgy

határozott, hogy a revízió az egész területen való fokozatos és teljes végrehajtását szükségesnek tartja. A minisztertanácsai döntés értelmében kijelölendő 320 kereskedő kiválasztása a kulcspozíciókban lévők közül történjék. A kiválasztás lebonyolítására a minisztérium, a Gazdasági Tanács és az illetékes kamara által alakítandó hármashozottságba dr. Szakáts Lajost, a KOE ügyvezető társelnökét küldötte ki. Mivel a 320 kereskedő csak a kolozsvári iparkamara területéről került ki, a Tanács kívánja a revíziókat a többi kamaraterületekre való kiterjesztését is. Kéri azt is, hogy azoknak a keresztény kereskedőknek iparjogosi tványát, akikkel szemben észrevétel merült fel, haladéktalanul adják át.

A Tanács felterjesztésére a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az önállóulok részére kedvezményes vasúti jegyet és átköltözés alkalmával 50 százalékos kedvezményt engedélyez. A kedvezményeket az illetékes iparkamara által bocsátják az illetékes rendelkezésére.

„Kérek egy kis tüzet”

A legdemokratikusabb szokások közé tartozik: a városi bundás, bőrszivart szívó urat megállíthatja az utcán a kapadohányt sodró, rongyos gúnyjű alkalmi munkás és tüzet kérhet tőle. Soha semmi más szíveségi kapcsolat el nem képzelhető közöttük; a városi bundás úr lehet a legfogósebb és legpökhendibb fajtából való; az undorodásig gyűlöleti és megvetési a szegényembert, de a cigaretta-tüzet mégsem tagadja meg tőle. A közös szenvedély szolidaritása, majdnem a bűnözők cinkossága ez, amely eltünteti az ellentéteket, nem ismer sietős utat, nem tartja tiszteletben a tekintélyt, a loholást, a komoly elfoglaltságot, még a nagyobb társaság sodrából is kiragadja az „égő” urat, megállásra kényszeríti és tüzet adat vele. Már a komikum határát érinti az a majdnem áhítatos nyugalom, az az anyagi türelem, amivel egyik dohányos ember tüzzel szolgálja ki a másikat. Külön technikája fejlődött ki ennek az előzékenységnek: gyorsan leverjük cigarettánkról a hamut, esetleg hirtelen még egyet szippantunk rajta, hogy párázóbban égjen és biztosabb, határozottabb eredménnyel kecsgetessen a művelet, aztán kinyújtott kisujjunkkal érintkezést veszünk a tüzet kérő bajtárs kezefejével, hogy annak esetleges reszketésével egy mozgás-ritmusha olvadjunk bele a ezzel tartósabbá váljék a cigaretták egymás kiegészítő vonalának egyenese a közben udvariasan mormoljuk a köszönés a szívesen-adás hagyományos szavait. Ha a társadalmi megsegítés, a közösségi szolidaritás, az eszmi kapcsolat nagy és döntő jelentőségű esetekben ugyanilyen együttérzésre és szolgálatkészségre lehetne nevelni az embereket, akkor bizonyára kevesebb baj lenne a világon.

Ritkán találkozok az ember olyan elvetemült különccel, aki elvből nem ad tüzet, vagy sietős elfoglaltságára hivatkozva utasítja el az égő cigarettájához közeledőket. Ez a dohányzók társadalmi moráljának súlyos megsejtését jelenti. Már az is majdnem sértés-számba megy, ha valaki a tűz-adás férfias szerzetartását mellőzve gyufát gyújt vagy öngyújtójának lángját csaholja elő. Mert ebben már benne van a tüzelőállító szerződések megszerzésére való figyelmeltetés, ami rendes körülmények között nagyon gyöngédtelen, a mai viszonyok mellett pedig, mikor néha napokon át nem lehet egy szál gyufát sem kapni a trafikokban, mondhatni a kihívással egyértelmű...

Ujabbán éppen a gyufahiány miatt még jobban elharapózott a tüzetkérés szokása a a kérés teljesítése ma már több, mint a dohányosok illem-kódexéhez való alkalmazkodás. Ez ma már hazafias kötelesség...

Nyilván így fogta fel a dolgot az a tizenkét éves srác is, aki tegnap este, frissen sodort cigarettával újjai között, megállított a Bémez-téren:

— Kérek egy kis tüzet.

Nagyot néztem a gyereken: Komoly volt és öntudatos, mint aki már évek óta hódol a füstölés örömeinek. Csak nagyvárosok termelnek ki ilyen típusokat. Már-már reflexmozgás-szerűen engedtem a kérésének, mikor dohányos szolidaritásomon mégis erőt vettek pedagógiai ösztöneim a egy egészen más természetű közmozdulattal teljesíttem az adott helyzetben aránylag gyorsan felismert kötelességemet...

LEMONDOTT A CHILEI ÁLLAM-ELNÖK. Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: Gastano Livera chilei államelnök lemondott, mert hiába követele a kormány visszalépését.

Blóz Zoltán ékszerész, órák

Szent János utca 3. szám

beváltja, készíti, becseréli **Ékszerét** javítja

Márkás svájci órák

Óratok, virágbrós, karkötő izi és es előállítás mőhelyemben

Agyonverte alvó édesapját és a vonat elé ugrott egy nagyváradai fiatalember

Nagyvárad, dec. 28. A Pece utca 7. szám alatt borzalmas gyilkosság történt ma, a hajnali órákban. Ifj. Gyulai István 23 éves asztalosegéd több kalapácsütéssel agyonverte alvó édesapját, Gyulai Pál 55 éves asztalosmestert, akivel közös háztartásban élt. A fiatalember tettének elkövetése után lelkiismeretfurdalásuktól gyötörve, elrohant hazulról a kórház mögötti pályatesten öngyilkossági szándékból a robogó vonat elé vetette magát. A vonat azonban csak a jobb lábát roncsolta össze s a kihívott mentők a kórházba szállították, ahol életveszélyes állapotban fekszik.

A rendőrséget kevéssel reggel hét óra után értesítették a történetről a Pece utca 7. szám alatti ház lakói. Azonnal bizottság szállt ki a helyszínére, ahol Gyulai Pál asztalosmester ezéztűzött fejével feküdt, majd a kórházban kihallgatták a fiút, aki töredelmes vallomást tett, sőt papot is kértett magához, meggyón és felvette az utolsó kenetet.

A családi tragédia előzményeiről az áldozat hozzátartozói és a Pece utca 7. szám alatti ház lakói egymástól eltérő vallomásokot tesznek. Gyulai Pál testvéröccse és a menyasszonya úgy nyilatkoznak, hogy apa és fia a legtöbbször egyetértésben élt, úgyhogy nézetük szerint a fiú, aki súlyosan nagyothalló és gyöngélméjű is, csak pillanatnyi elmezavarásban követhette el tettét.

Ezzel szemben a lakók szerint állandó volt a veszekedés apa és fiú között. Gyulai Pál kitűnő asztalosmester volt, aki munkára akarta nevelni fiát. Ez azonban testi és lelki fogyatékoságai miatt nem mutatott elég munkaképességet s eziránt az apa, egyesek szerint nem volt kellő megértéssel és gyakran ültetelte a kissé gyámoltalan fiatallembert. Olyan szomszéd is van, aki azt állítja, hogy az apa verte sükketté és gyöngélméjűvé a kétéves kora óta anyátlan fiút.

Az éjezaka folyamán a több lakrészről álló ház egyik lakója, Dombi Sándor zenész, későn jött haza és veszekedés zaját hallotta a tágas udvar végén lévő műhely felől, ahol Gyulai Pál szerény lakása is volt. De aztán elcsendesedtek Gyulaiék s a tragédiáról is csak akkor szerzett tudomást az udvar népe, amikor Buzás János asztalosegéd reggel 7 órakor munkára jött a műhelybe, véreben találta munkaadoját és fellármázta a szomszédokat.

A tragikus véget ért Gyulai Pál asztalosmester szorgalmas, józanéletű, de rék iparos volt. Hosszú özvegység után a közeljövőben akart megházasodni, azért a műhelyből elkülönített egy szobára való részt, hogy ott lakják majd a feleségével. Tegnap fejezte be ezt a

munkát s ma reggel menyasszonya gyámulatlanul jött a házhoz, hogy az új szobácaikat kitakarítsa. A ház előtt találta a hullaszállító kocsit és akkor értesült a gyilkosságról.

A műhely másik végében már régebben elkülönített részben, ahol Gyulai Pál és a fia lakott, két ágy, egy szekrény, egy asztal és néhány szék az egész butorzat. Az egyik ágy, amelyen az áldozat utolsó álmát aludta, csupa vér; a párna véres agyvelő-darabokkal van tele.

Uttalan-utakon Hegyközszáldobágy felé...

Karácsony másnapján a déli órákban a Vörösmarty-utca felől fiatal, közéleti sáros reverendájú, s még sárosabb cipőjű pap tért be a fő-utára. Nem tudtam elgondolni, honnan jöhet az ifjú pap ilyen sárosan, a szent ünnep másnapján. Mikor közelbe értünk egymáshoz, akkor ismertem rá régi, kedves ismerősömrre. Hamiskán felteszem neki a kérdést:

— Talán vadászatról jön, Főtisztelendő uram?

— Ugy van! — feleli. — Csak nem nyulakra, fácánokra vadásztam, hanem lelkekre. Száldobágyon él 40—50 katolikus hívünk s hogy a karácsonyi örömet nekik is meghirdessük, ma sikerült kijutnom.

Csodálkozva kérdezem:

— No, és gyalog ilyen időben?

— Igen! Sajnos, Száldobágyra az esős időszak beálltával csak az „apostolok lován” lehet kijutni. S talán stilszerű is ez így! A magam részéről örömmel tapasztalom a mély sarat. Hisz minden fáradság, küzdelem a lelkek ügyét viszi előbbre. De sokkal siralmasabb ez a község lakosaira nézve. Szinte elzárva élnek az esős, sáros időszakban. A kocsitengelyig járja a sarat s valóságos veszedelem kocsival próbálkozni. A mentőautó ide nem szálguldhathat egy sürgős esetben az emberi könyörület segítségével. Terményeiket nem szállíthatják a városba a községbeliek a városi tözomszedságából. A község ellenére a falu gyermekei nem használhatják fel a város nyújtotta lehetőségeket az iskolázásban. A gyárakban nehezen tudnak bejárni munkára otthonukból, családi körülből, abból a sokat álmodott kertés, muskális munkás családi házból.

— Bizony a megye vezetősége jelfi-

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagyvárad, Széchyenyi tér 6 szám.

Alkalmi és ünnepi ajándék tárgyak! Ékszer- és órájavítások. Olcsó karácsonyi ajándék vásár!

le. A szekrényben példás rendben állnak a szerencsétlen ember ruhái. Köztük frontharcos-zubbonya, számos kitüntetéssel és emlékéremmel. Pénzt az első keresés alkalmával nem találtak Gyulai Pál hozzátartozói sem a szekrényben, sem a pénzes kazettában, sem legutóbb viselt ruhájában és pénztárcájában, pedig úgy tudják, hogy az áldozat nagyobb összeggel rendelkezett.

A rendőrség erre a körülményre is kiterjeszti a nyomozást.

hány csepp, egy-kettőre kiapadt. Gondviselészerű kedvező körülmény volt, hogy szél nem fújt, különben leégett volna az egész falu. Ha jól emlékszem, rendes tüzoltó fecskendőjük sincs. Saját szememmel láttam, hogy az állatok itatásra a falun kívül jó kis távol-ságyra levő legelői kúthoz vezették.

— E szerint út, víz hiányzik. Pedig ezek nagyon fontos szükségletei egy jól rendezett községnek.

— De nemcsak Várad felé nincs jó út, hanem a körjegyzőség központjához vezető út is rossz. Tessék elgondolni, hányszor van ügyes-bajos dolga, különösen a mai világban, még a falusi embernek is a jegyzői irodában. Születés, halálozás, házasság anyakönyvvezetésénél, Adóügy, szerződésírás, egyéb bejelentések, stb.

— A község lakosai s mi is teljesen megértjük, hogy a román megszállás hűsz esztendeje ebben is nagy bűnös. Nem volt nekik fontos egy magyar község elemi szükségletekkel való ellátása. De reméljük, hogy a romokat takarító és a romokon építő magyar szellem itt is megtalálja a segítés útját-módját.

Ennek a hő vágnak közös olvasóinkat, ben köszöntünk el egymástól. (M. J.)

Nem adhatnak az ujságok naptárt

Közeleg az újév. Ilyenkor a multban kedves olvasóinknak naptárt szoktunk kiadni. Már jeleztük, de ismét felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a kormányrendelet értelmében az ujságok az idén nem adhatnak naptárt olvasóinknak. Kérjük ezért kedves olvasóinkat, hogy ne vegyék zokon tőlünk a naptár elmaradását.

Faosztás december 30-án és 31-én

Nemcsak fehér, hanem a piros jegyre is váltható fa

Nagyvárad thj. város polgármestere 2025—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy a december hóra esedékes 200 kg. tűzifát a következő utcák lakói vehetik át:

Folyó hó 30-án, csütörtökön:

- Bařabás fatelepen: Thököl-út.
- Bihar fatelepen: Sorompó-út.
- Bugner fatelepen: Vajdahunyad-u.
- Csonka fatelepen: Jázmin utca.
- Csikós fatelepen: Szálka, Tessedik Sámuel, Francia utcák.

Erdélyi Fa- és Szénkereskedelmi Rt.: Szent Vince, Milánó és Fiume utcák.

Gergely fatelepen: János Zsigmond, Kazár Emil, Winkler püspök, Retek utcák.

Hajdu fatelepen: Hegyesj Márton, Szt Gellért, Szép Ilona, Benedek Elek, Gyimes, Koszorú, Homanna, Nagyitce, Juhász Gyula, báró Jósika, Gorové, Polgár és London utcák lakói.

Dr Grósz fatelepen: Kolozsvári-út. 1—56. házászámig.

Lévay Erzsébet fatelepen: Kolozsvári utca 57—148.

Szabó Sára fatelepen: Kolozsvári-u.

149.tól végig, Viz-u., Rozgonyi Cecília.

Kovács fatelepen: Gyöngy Géza-utca.

Ludwig fatelepen: Vitéz János, Szóltótelep, Ábrányi Emil, Endresz György, Földi János, Levente, Szlávi János, Bánász, valamint Katalin utcák lakói.

Pallós fatelepen: Rogériusz kanonok, Békésosaba, Apáca utcák lakói.

Dr Lillin fatelepen: Hollós, Zápor u.

Tyuskay fatelepen: Váltó, Zátony, Murok utcák.

Heiler fatelepen: Szent Margit-tér, Vécsey utcák lakói.

Folyó hó 31-én, pénteken:

Pallós fatelepen: Mária, Madrid és Wekerle utcák lakói.

A fent felsorolt utcákban lakók nemcsak a fehér, hanem a pirosjegyre is kiválthatják a 200 kg. tűzifát, azonkívül bármely nagyváradai szénkereskedőnél 50 kg. szenet is beerezhetnek. A tűzifát legkésőbb péntek estig lehet kiváltani. A tűzifa szétosztásának további sorrendjét a helyi lapokban folyótól fogom közölni.

Nagyvárad, 1943. december 28-án.

Dr Soós s. k., polgármester

Legszebb újévi ajándék

zongora, pianino és harmonium és Előnyös csere, vétel, eladás, javítás, hangolás

Jurászik

Hangszerkészítőüzeme Nagyvárad Sas palota

Városi zenede hangolója Telefon 25—66

„Marica grófnő“ a MÁV kulturtermében

A MÁV „Turul“ Dal-, Zene- és Önképző Egyesület január 2-án, délután 6 órai kezdettel az Alműhely kulturtermében előadja a *Marica grófnő*-t. Szereplők: Marica grófnő: Andrássy Aliz, Török Bálint tisztartó: Sike Zoltán, Liza, a húga: Fudally Manyi, Cecilia, nagynéni: Mészáros Lajosné, Populescu herceg: Kenderessy Pál, Zsupán báró: Dombó József, István gróf: Prizánt István, Mihály, öreg hajdu: Kiss István, Kudelka, komornyik: Beér Tibor, Lidi cigányleány Sztankovics Jucika, Ilka: Szűcs Rózika, Lajcsi, cigányprimás: Bodó Gyurka.

A darabot Acher Jakab, az egyesület kiváló rendezője tanította be, aki már sok előadásban megmutatta rendezői képességét. A színdarab énekszámait Vincze László tanította be és a zenekart is ő vezényli. Sugó: Krucz János.

Az előadás iránt máris nagy az érdeklődés, amelyet teljes mértékben megérdemel a MÁV. kitűnő művészgárdája.

Könyv és Kultúra

Százezer szív sikolt

A közelmúlt napokban hagyta el a sajtót Németh Kálmán dr. bácsjózsef-falvi plébánosnak a könyve.

Nem regény, nem történelem. Amannál szívesebb, ennélforróbb és kedvecebb. Falumunka, néprajz? Ennél sokkal több! Valóságos dráma, amely azonban megkacagtatja olvasóját, de könnyet is ont.

Regényremekmű beállította-gánál fogva, komoly történelem adatai által, dráma megkapó és soha nem küszölt fordulatokkal, költői remekmű prózában szép, gördülékeny, könnyű stílusát figyelve, (Néhány részletet további számainkban le fogunk közölni belőle.)

Százezer székely szív sikoltása Mádialvától Bukovináig hogy itt 200 év alatti csapásokkal sújtva, de erős, Isten-he helyezett bizalommal keresse meg száműzöttségének keserves kenyerét. Egy néptörődék sorsa elevenedik meg ebben a könyvben. Azé a törődéké, amely a nagy csapások (árviz, jég, tűzvész, világháborús csatatér) közepette is megbizonyította, hogy hitéhez és vallásosságához csak magyarsága és a gyermekáldás nagysága méltó!

Népéért és lelkéért aggódó, melegsztő apostol tolmácsolja szerepét ebben a döbbenetes tanításban, amelyet egyszer már komolyan el kellene sajátítanunk, valóra váltanunk, hogy minden magyarsága heveshetetlen várkapu, amelyet hiába döngöttek a szellemi és történelmi sorsfordulók.

Ez az izléses kiállítás, fényképekkel, rajzokkal, színyomatos népi kincsmentőkkel gazdagon felszerelt mű az elműlő és élővendő esztendő legnagyobb könyvsikere.

Szolgalatos gyógyszerárak

V CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszerár Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYAS KIRALY gyógyszerár, Szt. János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SENT ANTAL gyógyszerár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálatát zombhat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

50 éves a difteria szérum

Emil Behring a difteria szérum világhírű felfedezője mint katonaoorvos kezdte meg pályafutását és csak később szentelte életét a tudományos kutatómunkának. Behring korszakalkotó felfedezése előtt a gyermekhalandósági statisztika elszomorító számadatait mutatott: átlagban a gyermekek harminc százaléka pusztult el 14 esztendő kora előtt valamilyen fertőzőbetegségben, főképpen pedig difteriában.

A tudományos világ már 1890-ben foglalkozott Behring felfedezésével, de gyakorlati alkalmazását csak 1893-ban kezdték meg. Ma már minden művelt állam kötelezővé tette a difteria elleni oltást és így sikerült a difteriás megbetegedések és halálozások számát a legcsökkenthetőre lezörítenni. A difteria-szérum 50 éves jubileumára érdekes könyv jelent meg Emil von Behringről „A gyermekek megmentője” címmel.

A január havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

A városi adóhivatal értesíti az érdekelteket, hogy az 1944. év január hónapjára esedékes hadisegélyeket az alábbi sorrendben és napokon fizeti ki:

I. Adóhivatali pénztár:

(Városháza, földszint 10. sz. szoba)

1944. január 3-án 1-től 500-ig

1944. január 4-én 50-től 1000-ig

1944. január 5-én 1001-től 1407-ig

terjedő sorszám alatt törzskönyvezett hadisegélyeket fizeti ki.

II. Városi főpénztár:

(Városháza, földszint 1. sz. szoba)

1944. január 3-án 1408-tól 2000-ig

1944. január 4-én 2001-től 2500-ig

1944. január 5-én 2501-től 3000-ig

terjedő sorszám alatt nyilvántartott hadisegélyeket fizeti.

A közérdekű munkaszolgálatot teljesítők hadisegélye 1944. január hó 7-én kerül kifizetésre és pedig az 1-től 300-ig terjedő számok alattiakat a városi adóhivatali pénztár, — míg a 301-től 600-ig terjedő számok alatt nyilvántartottakat a városi főpénztár fogja kifizetni.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon délután 4 órától történik.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a fenti sorrendhez a legszigorúbban ragaszkodik és kivétel senkivel szemben sem tesz. Mindazok, akik a megjelölt napokon nem jelentkeznek, — hadisegélyüket csak 1944. január hó 17-től kezdődőleg vehetik fel.

Nagyvárad, 1943. december hó 28-án.

Vitéz Morvay Árpád s. k.
a városi adóhiv. főnöke.

Négyezer halott sürgeti a balesetek megelőzését

(STUD.) Majdnem négyezerre emelkedett az elmúlt esztendőben a magyarországi halálos balesetek száma.

Az 1942-ben történt 3973 halálos balesetek áldozatai között megint csak a legfiatalabb korosztályoké a relatív többség szomorú elsősege, mert az összes áldozatoknak jó egyharmada 34,4 százaléka a 21 évnél fiatalabbakból került ki, sőt ezeknek felénél jóval több, 56,7 százalék a legfeljebb tíz éves gyermek. Ezek az adatok parancsólóan mutatják a védelem megszervezésének irányát is: a halálos balesetek elhárítása érdekében kifejtendő küzdelemmel a gyermekbalesetek megelőzése a legfontosabb teendő.

A halálos baleseti áldozatok közül a többi 10—10 éves korcsoportba 21-től 60-ig 13,6, 14,1, 10,9 és 8,4 százalék tartozott, a 60 éven felül lévők együtt 17,6 százalékkal szerepelnek.

A halálos balesetek szempontjából a legveszedelmesebb helyek a közlekedésre szánt területek, az utca, út, országút (20,4 százalék), vasúti átjáró (4,3 százalék) és vasúti állomás (3,7%), mert ezeken a helyeken történt a múlt évi halálos baleseteknél is relatív többsége, 28,4%-a. Azt véljük, hogy ezután a munkahelyek következnek a sorrendben. Ezzel szemben — mint az előző években is — a lakóház és tartozékai (ulivar, pince) következnek második helyen 25,6%-os aránnyal. Ez szoros összefüggésben áll azzal, hogy a legfiatalabb korosztálynak, a gyermekeknek halálos baleseti arányszáma olyan magas. A gyermekek túlnyomó többségét ugyanis a lakóházban és tartozékaiban éri szü-

leiknek gondatlansága következtében a halállal végződő baleset.

A veszélyességi sorrendben harmadik helyen következnek a vizek, (folyó, tó) felülete és környéke, a halálos baleseteknek itt történt 15,7%-a. Csak ezután következnek a munkahelyek és pedig az ipar (10,6%) és bányászat (3,3%), színhelyei: (műhelyek, gyárak, bányák) 13,9%-kal, az őstermelési munkálatok színhelyei (termőföld, erdő) 11,5%-os aránnyal.

Ha azonban a foglalkozási ágazatokba nem sorolt tanulók és gyermekek, valamint az ismeretlen foglalkozásuk leszámításával vizsgáljuk foglalkozási ágazatonként a halálos balesetek áldozatait, más arányokat tapasztalhatunk. Az ekként 3017 főben megállapított áldozatok közül az ipari foglalkozásúakra 37,5%, a bányászattal foglalkozókra 4,7%.

Ha azonban a foglalkozási ágazatokba nem sorolt tanulók és gyermekek, valamint az ismeretlen foglalkozásuk leszámításával vizsgáljuk foglalkozási ágazatonként a halálos balesetek áldozatait, más arányokat tapasztalhatunk. Az ekként 3017 főben megállapított áldozatok közül az ipari foglalkozásúakra 37,5%, a bányászattal foglalkozókra 4,7%, az ipari foglalkozásúakra 32,4%, a bányászattal foglalkozókra 4,7%, az őstermelési foglalkozásúakra 32,4% esik, míg a további negyedrészt (74,9%) háztartásbeli, továbbá közszolgálati, nyugdíjas, véderőbeli és házi cseléd foglalkozásúak között oszlik meg.

A férfiak és nők aránya a halálos baleset szenvedettek között 77,1 és 22,9

Eladó házak

Tompa M.-u. 42. sz. hall. mod. új a. m. azonnal elfoglalható kiz. megbizott 65.000

Lukács Gy.-u. 2. nagy lakásos, szép parkos urvar

Horthy M.-u. mellékutcáján 2 lakás, Szaniszló-u. 4 lakásos.

Beóthy-u. 5 lakásos és még sok más ingatlan. Értekezni

Prager

Nagyvárad, Teleki u. 38

1/0. A nők közül majdnem kétharmadot kitevő többség (64,00%) gyermekleány, háztartásbeli és házi cseléd.

A sérülés nemének előfordulási gyakorisága szintén összefüggésben áll a sérülés színhelyével, mert pl. a közúton, munkahelyen a törés-roncsolás a gyakoribb baleseti halálnem, a vizeknél pedig a fulladás, míg a lakóházakban az égés-forrázás szed sok áldozatot.

A sérülési nemek szerint való csoportosításról a következő képet rajzolhatjuk meg: törés, zúzódás, roncsolás, beleértve a koponyaalapi törést, továbbá a belső sérülés 50,20%, vagyis a halálos eseteknek több mint a fele ilyen sérülések következtében állott be: vízbefulladás 16,50%, égés-forrázás 11,30%, mérgezés 5,50%, másféle (nem vízbe való) fulladás 5,00% és megfagyás 4,20%. A többi 7,30% a villámcsapás, villamosáramütés, lövés és egyéb sérülési nemek által okozott balesetek között oszlik meg.

A halálos kimenetelű balesetek előidéző okai között első helyen állanak a közlekedési balesetek, nevezetesen a szabálytalan, gondatlan átkelés, járművekről való leugrás és azokra felugrás, tilalomfá, korlát, világítás stb. hiánya, gyors és gondatlan hajtás, járművekről való leesés, járművek vezetésében való járatlanság, sikos, fagyos olajos, elhanyagolt úttest. Mindezek a halálos baleseteknek majdnem negyedrészt, 24,5%-át okozták. Igen magas, 17,80%-os aránnyal szerepelnek a szülők, gondozók hanyagsága, gondatlansága következtében beállott balesetek, amelyeknek az egészen kicsi gyermekek és az aggodék lettek halálos áldozatai. Az ittasság a balesetek 4,50%-ának, tárgyak omolása, dülece további 4,70%-nak volt okozója.

Az itt felsorolt okok és okcsoportok a halálos balesetek több mint felérésének voltak előidézői.

Minden balesetnek előrelátható, kifizérhető és megfelelő intézkedéssel, gyakori felvilágosítások adásával megelőzhető okai vannak. Ha az évenként közölt adatok tanulságát hasznosítjuk, a halálos balesetek számai föltétlenül csökkenni, ha nem basznosítjuk, föltétlenül emelkedni fog.

M. S. dr.

Január 3-án sorsolják az erdélyi nyereményköltcsön kötvényeit

Az 1941-ben kibocsátott 4 százalékkal kamatozó állami nyereményköltcsön az úgynevezett Erdélyi Nyereményköltcsön kötvényeit eddig négy alkalommal sorsolták. A négy sorsoláson összesen 4769 nyereményt húztak ki 6.562.500 pengő értékben. A sorsolási terv szerint az ötödik sorsolás most esedékes.

Az 1944-es esztendőre eső első sorsolást január 3-án tartják s ekkor a főnyeremény 1 millió pengő lesz. Ezenkívül van egy kétszázezer, két ötvézezer, öt tízezer, húsz ötezer, száz egyezer pengős és háromszázhetvenöt darab ötezezer pengős nyeremény, vagyis január 3-án összesen 504 nyeremény kerül ki a sorsoláskerékből 1.737.500 pengő értékben.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZELÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkszámánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A pápa fogadta a diplomaták újvívi jókívánatait. Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: XII-ik Pius pápa december 26-án többek között külön kihallgatáson fogadta Magyarország, Németország, Japán, Spanyolország, Portugália és Franciaország követeit és kancelláriái és újvívi jókívánataikat fogadta.

KÖZELLÁTÁSI HIR NEMETORSZÁGBÓL. Berlin. (Bud. Tud.) Karácsonykor hivatalos közlemény jelent meg, amely szerint január 16-tól február 6-ig a 14 évnél idősebb fogyasztók az eddigi 90 gramm vaj helyett 250 gramm sertéshúst kapnak.

Hatalmas arányokat öltött Washingtonban a náthaláz. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Afton Tidningen washingtoni tudósítója jelenti, hogy Washingtonban a karácsony a náthaláz járvány jegyében telt el. Az orvosokat és kórházakat annyira elárasztották a betegek, hogy nem lehetett őket teljes mértékben ellátni.

Nikolaiczk lengyel miniszterelnök Roosevelttel tárgyal. London. (Bud. Tud.) Lengyel körökben úgy tudják, hogy *Nikolaiczk* lengyel miniszterelnök az Egyesült Államokba utazott, hogy *Roosevelttel* elnökkel Lengyelországot érintő kérdésekről tárgyaljon.

Székelési nehézségek és az ezekkel kapcsolatos vértódlás, fejtájtás és állmatlanság esetében a részbevált, tisztán természetes „*Ferenc József*” keszrűvíz a belek működését csakhamar rendbehozza, az anyagcserét lényegesen fokozza, az emésztést és az élvágyat pedig megjavítja. Kérdezze meg orvosát!

Január 1-től 50 százalékkal emelik az egészségvédelmi tanácsadó orvosok díjazását. A belügyminiszter leiratban értesítette az Orvosi Kamarát, hogy január 1-től kezdődően az egészségvédelmi tanácsadó orvosok díjazását 50 százalékkal felemeli. (Magy. Tud.)

SZERDÁN VÁLASZTMÁNYI ÉRTEKEZETET TART AZ ERDÉLYI PÁRT RÉTI KÖRZETE. December hó 29-én, szerdán este 7 órai kezdettel tartja az Erdélyi Párt réti körzete ez esztendőben utolsó választmányi értekezletét, az Európa-étterem külön helyiségében. Az értekezleten dr. Szabó Lajos körzeti elnök mond megnyitó beszédet, majd dr. Fülöp Kálmán, körzeti titkár: „Amit elvégeztünk és ami még előttünk áll” címen tartja meg évi titkári jelentését. Az értekezleten valószínűleg részt vesz Szabó János országgyűlési képviselő is, aki szintén beszédet mond. Tekintettel az értekezlet ünnepélyességére, az elnök ezután is kéri a választmány összes tagjait, hogy a fenti időpontban és helyen teljes számmal, feltétlenül jelenjenek meg.

Elrendelték a farkasok kötelező irtását Erdélyben. A Magyar Tudósító jelenti: Az erdélyi vármegye vadászati felügyelő előterjesztésére több vármegye közigazgatási hatósága közhírré tette a farkasok kötelező irtását. Evégből az illetékes járási hatóságok még mérgezési célokra is engedélyt adnak. A mérgezési időszak december 21-ével kezdődött és február 1-ével ér véget. A mérgezést csak akkor lehet megkezdeni, ha a mérgezés színterén legalább 15 centiméter hó van. A farkasok kiirtásáról szóló rendeletet az érdekelt községek területén szokásos módon tették közhírré.

ELMARADT az Erdélyi Ifjak Köre keddi előadása. E helyett újév utáni kedden tartanak vita-estét a szokásos helyen, a Magyar Házban.

Új menedékház a Szent Anna-tó peremén. A Magyar Tudósító jelenti: Erdély egyik legszebb természeti kincse a Szent Anna tó. Ezt a tavat és környékét csak gyalog lehet megközelíteni és a turisták számára kis és gyenge berendezésű ház nyújt csak szállást. Az Erdélyi Kárpát Egyesület most elhatározta, hogy a Szent Anna-tónál 200 személyt befogadó menedékházat épít. Itt említjük meg, hogy az egyesület marosvásárhelyi osztálya a Csáky-csúcsra megkezdte menedékház építését rövidesen befejezi, a zilahi osztály pedig a Mecsek hegységben a Nádas-tónál folytatja menedékházának a megépítését.

JELENTKEZÉS A DEBRECENI LEVENTELEÁNY VEZETŐI TANFOLYAMRA. A Leventeleány Központ a debreceni tankerület iskolái és csapatvezetői részére Debrecenben az egyetemi leányotthonban leventeleány vezetői tanfolyamot rendez 1944. jan. 2-től 11-ig bezárólag. Érdeklődni és jelentkezni Gál Mária kerületi leventeleányvezetőnél lehet a debreceni tanker. kir. főigazgatói hivatalban.

Eljegyzés. Molnár Erzsébetet a református leánygimnázium kiváló tanulójaát eljegyezte Varga László.

Halálra gázoltak a megvadult lovak egy öt éves kisfiút

Elítélte a bíróság a lovak gazdáját

Nagyvárad, dec. 23. Id. Szabó Sándor margittai szőlőgazda ez év október 17-én ezekéren szőlőprést szállított egyik szőlőjéből a mácskai. Közben egyik csolga akadt, leszálta a székérről, az iszragot leoldotta, a hajtszárát a löcsre akasztotta s rövid időre a lovakat őrizetlenül hagyta. Így közben mi történt, azt különbözőképpen mondják a tanúk. Tény az hogy a lovak elragadtak, s az úton igyekvő Muntean Pált, aki karján vitte öt éves egyetlen kisfiát, elgázolták. Munteannak nem történt komolyabb baja, a kisfiú azonban a fején halálosan megsebesült és röviddel később kiszenvedett.

Id. Szabó Sándor ellen gondatlanságból okozott emberölés címén emelt vádat a kir. ügyészség s az ügyet ma délelőtt tárgyalta a nagyvárad-i törvényszék dr. vitéz Biró Barna-tanácsa.

A tárgyalás során Szabó Sándor azal védekezett, hogy bizony szünetelő haladnak el a szeker előtt, a lovak

14 karátos aranyát megveszem, becserélem, átdolgozom
 Órátok, virágbrass, sportgyűrű készítését hozott aranyból a legszebb kivitelben vállalom.
Márkas órák nagy választékban.
Haslinger János órák-ékszerész, Rákóczi-út 8. sz.

Utnak indítják a délolaszországi gyermekek második csoportját is a Szovjetbe. Róma. (MTI) A Német TI jelenti: Mint a római rádió közli, a Szovjetunióba küldendő gyermekek második csoportjának előkészítése csaknem teljesen befejeződött. A délolaszországi gyermekeket szállító első két hajó Siracusából indult el. A mostani csoportot Cataniából akarják elindítani. A cataniai kikötőben már több nagy szállítóhajó áll készen erre az útra.

Kávéházakban és vendéglőkben kelté a MAGYAR LAPOK-at

FELHÍVÁS. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textiliparosok Szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a vásárlási igazolványok kiosztását megkezdte. Elnökség.

Tizenhat évtől hatvan évig kötelezik az olaszokat munkaszolgálatra. Zürichből jelentik: (MTI) Rómából jelentés érkezett, hogy a 23-34 év közötti római olaszok valamennyien kötelező erejű jelentkezési felhívást kaptak, amely szerint december 30-áig a sorozó körzetekben jelentkezniök kell. — Munkaszolgálatra a lakosság 16 évtől 60 évig vehető igénybe.

ESKÜVŐ. Hétfőn este a nagyvárad-i Ezerévi Emléktéri református templomban tartotta esküvőjét dr. Kacsó Zoltán kir. törvényszéki jegyző Nagy Violával. Nagy Ernő postaműszaki igazgató bájos leányával. Az új párnak igen sokan fejezték ki szerencsekívánataikat az igazságszolgáltatás és a posta tisztviselői kara részéről.

Kató férjhez megy

A megszállás alatti Nagyvárad úri társadalmának egyik legismertebb és legköriübrajogottabb fiatal leánya volt *Andrássy Kató*. A decens megjelenésű, örökké mosolygó szép, szöke kislányt ott lehetett látni minden magyar társadalmi megmozduláson. *Allandó nyitó volt a Magyarbálon és a különböző mulatságokon. Tevékeny részt vett a jótékony célú gyűjtéseken és általában minden munkásságban, amely a köz érdekeit szolgálta. A visszacsatolás után a vármegyházán vállalt munkát, most pedig a fehér esküvői kártya arról számol be, hogy Katóka megtalálta szíve választottját. Január 2-án déli fél 1 órakor tartja esküvőjét a római katólikus székesegyházban Illésfalvi Gábor m. kir. századossal. Öszinte szívvel gratulálunk.*

Vádoltak padjára juttatták „széleskörű összeköttetései”

Nagyvárad, dec. 28. Érdekes ügy tárgyalását kezdte meg ma délelőtt a nagyvárad-i törvényszék dr. Gavallér László büntető bírójával. Az ügy vádlottjai özv. Szabó Antalné, Magics Istvánné és Kelemen Margit volt vöröskeresztes ápolónők, akik — a vádirat szerint — hiszékeny emberekől kisebb-nagyobb pénzeszegeket vettek föl azzal a megígérettel, hogy széleskörű összeköttetések révén fát, sertést, zsejt, szalonát, gyapjúfonalat stb. tudnak számukra szerezni. Nemrégiben pedig, amikor az igazságügyminiszter Váradon járt, az elsőrendű vádlott telefonon felhívta az egyik fakitermelő és egy közismert, magasrangú hivatalnok felesége nevében 6 méter fát rendelt, azzal az indoklással, hogy a miniszter tiszteletére adandó banketthez van szükség a fára.

Özv. Szabó Antalné és farsai ellen összesen 17 rendbeli család büntette és 9 rendbeli család vétsége címén emelt vádat a kir. ügyészség.

A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

Nagy Szilveszter-est az Ujságíró Otthonban

Az Ujságíró Otthon Szilveszter este igen érdekes és változatos műsorral kedveskedik tagjainak és azok vendégeinek. A műsorban fellépnek a Szilvágyi színház legjobb művészei. Kuncák, tréfák, kabaré és énekszámok váltakoznak. A klubvezetőség még igen sok meglepetésről is gondoskodik. A természet is gyönyörűen feldiszi. A díszítő Schmidt az ismert művész érzékkel végzi a karikatúrákat pedig Balázs G. Árpád festőművész készíti. A belepők nyomtatott műsorré kapnak. Az eset az ujságírók jóléti alapjának céljaira rendezik.

NYILTTÉR

Feleségemtől szül. Szalay Mária-tól különváltan élek. Érte senmi felelősséget nem vállalok.

Garay Kálmán.

A véges egykeleti népmozgalma

Az anyakönyvi hivatal az elhunyt hétről a következőket jelenti:

SZÜLETÉSEK:

Raffai György napszámos leánya Ilona. Lata György kárpitosszegéd fia Sándor. Duka Pál szobafestő segéd leánya Irén. Belezai Géza szobafestő segéd fia Géza. Györki János MÁV segédtsízt fia János. Füst Gyula honvéd szakaszvezető leánya Erzsébet. Seprődi László gimnáziumi tanár fia László. Szabó József házfelügyelő leánya Erzsébet. Rácz József vasmunkás leánya Ilona. Szabó József városi iroda segédtsízt fia Boldizsár. Szegedi Mihály hentes és mészáros segéd leánya Mária. Bozsák Mihály sodrongyáros leánya Erzsébet. Szacsó Gyula lakatossegéd leánya Katalin. Irinyi János szabósegéd leánya Magdolna. Irinyi János szabósegéd leánya Rozália. Forizs József kocsis leánya Julianna. Cseh Béla postaaltiszt leánya Ilona. Meleg József MÁV munkás fia József. Grünzweig László leánya Erzsébet. Molnár Sándor alk. munkás leánya Ilona. Patócs Sándor elektrós műszerész fia Sándor.

HÁZASSÁGOK:

Fodor Lajos MAV kocsirendező és Furka Ida. Muresán János vendéglői alkalmazott és Pénzes Irén. Kalkusz László nőszabó segéd és Szarvas Ilona. Nyiri János N. V. V. villamos vezető és Németi Margit. Lőrinczi Ferenc gimnáziumi tanár és Finta Viola. Bereczki József vízvezeték-szerelő és bádogos segéd és Plevies Mária. Papp András szénakereskedő és Kerekes Julianna. Danyi György MÁV U. U. T. munkás és Tokai Mária. Hegedűs József fodrászsegéd és Szőnyi Julianna. Bencze István közüzemi pénzbeszedő és Dancsházi Ilona. Bodó László szatlas segéd és Csontos Margit. Puskás Lajos férfi szabó segéd és Hekler Rozália. Vas János MAV mozdonyvezető és Vég Margit. Weisz Tibor kereskedő segéd és Klein Rozália. Sulyok István textilhulladék kereskedő és Nagy Irén. Sándor Győző autó üzemező és Mandel Margit. Schwartz Lajos angóra nyultenyésztő és Hitter Agnes. Bongó Kálmán kőműves segéd és Bagi Mária. Marity Alajos színművész és Rotter Margit. Cs. Nagy Imre textiltkereskedő és Lukács Magdolna. Fazekas András férfi szabó segéd és Sipos Gizella. Tábori György főhadnagy és Koppány Anna. Blóz László bádogos és vízvezeték szerelő és Lőrincz Ilona. Virág Imre fűszerkereskedő és Máté Magdolna.

HALÁLOZÁSOK:

Bonác Aurél 10 éves. Schnabel Zsigmond 59 éves. Farkas József 43 éves. Vékony Sándor 17 éves. Darabont Gyuláné. Baranyai Etelka 67 éves. Steiner Katalin 23 napos. Orosz Lőrinc 60 éves. Gebei Gyula 61 éves. Györki József 79 éves. Főris Julianna 1 pere. Portörő Anna 2 éves. Apró Antal 50 éves. Mártonffy Istváné. Keledi Erzsébet 62 éves. Varga Mária 7 éves. Pap Lajosné. Pető Julianna 31 éves. özv. Németh Gáspárné. Szőke Mária 76 éves. Papp Kálmán 59 éves. Szűcs János 81 éves. Ditz Sándor 73 éves. Szilveszter Sámuel 41 éves. Strohek Károly 70 éves. Török István 77 éves. Szűcs Sámuel 61 éves. Batári István 11 hónapos. Juhász Lajos 79 éves. Putnoki

Etelka 30 éves. özv. Diósi Lajosné. szül. Stolcz Rozália 77 éves. Szerző Irma 2 hetes. Kurtán Eszter 5 napos. Biró Ferenc 77 éves. Deutsch Lipót 64 éves.

SPORT

Öt NAC játékos került be a Karácsonyi Torna „legjobb tizenegyébe“

Végeredményben jól sikerült a Karácsonyi Torna. A két napon keresztül jó játékot nyújtottak a csapatok. Egész sereg jó játékteljesítményt is láttunk. Ebben természetesen a Karácsonyi Torna győztesének, a NAC-nak a játékosai vezetnek. A ferencvárosi játékosok egyikétől-másikától is elsőrangú játékot láthattunk. A vendégsapatokból csak egy-két játékos érdemel különösebb dicséretet. A négy csapatból a két nap alapján a következő legjobb tizenegyet állítottuk össze:

Csikós Ferencváros, Mészáros Nagyvárad, Pavlasek Floridsdorf, Csajkovszky I. HASK, Perényi Nagyvárad, Deményi Nagyvárad, Sipos, Gyulai Ferencváros, Bodola Nagyvárad, Hernádi Ferencváros, Tóth III. Nagyvárad.

Csak a kapus és a jobbösszekötő helye volt kissé vitás. Károlynak

ugyanis alig nyílt alkalma képességeinek bemutatására, míg a pályán látott négy jobbösszekötő közül a fiatal Gyulai bizonyult még a legjobbnak. Sipos az első napi gyengébb játékát a második napon látott nagyszerű teljesítményével feledtetni tudta. Végeredményben 5 nagyváradi, 4 ferencvárosi és 1-1 bécsi, illetve zágrábi játékos alkotja a kétnapi torna legjobb tizenegyet.

Pénteken indul Belgrádba a magyar katonai válogatott

A magyar katonaválogatott januárban kettős mérkőzést játszik: 2-án Belgrádban visszavágó mérkőzéssel veszi fel a küzdelmet a szerb fővárosban állomásozó német válogatott katonai tizeneggyel, majd 4-én Nagybecskerekben mérkőzik a bánsági magyar válogatottal.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Badacsonyi kéknyelű“ kedden este

Badacsonyi kéknyelű az idény legmulatságosabb operett-ujdonsága kerül színpadra kedden este háromnegyed 7 órakor.

Névtelen asszony, szerdán este háromnegyed 7 órakor, filléres helyárrakkal kerül színpadra.

Fehérvári huszárok. Erdélyi Mihály nagyszerű operettjét esztörtökön este háromnegyed 7 órakor, bemutatónál kerül színpadra. A bérleti előadása pénteken este háromnegyed 7 órakor, szombaton este, vasárnap délután és este pedig bérletszünetben kerül színpadra.

Szenzációs lesz a színház Szilveszteri vidám-est műsora. Tréfák, bohózatok, villám-tréfák, magánszámok, duettek, kuplék, táncszámok. Szilveszteri sorsolás! Fellépnek a társulat kedvencei. Rendes helyárrak.

A Református Kulturházban Szilveszter este 11 órai kezdettel a színház Szilveszteri vidám-est-et rendez ugyanazzal a műsorral, mint a színházban. Jegyek elővételben a színházi pénztárnál kaphatók.

HETI MŰSOR:

Kedden este: *Badacsonyi kéknyelű*, rendes helyárrakkal.

Szerdán este: *Névtelen asszony*, filléres helyárrakkal.

Csütörtökön este a: *Fehérvári huszárok*, bemutatónál kerül színpadra.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Fehérvári huszárok*, A-bérlet.

Pénteken este 10 órakor a színházban: *Szilveszteri vidám-est*.

Pénteken este 11 órakor a Refor-

mátus Kulturházban: *Szilveszteri vidám-est*.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: *Fekete Péter*.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Fehérvári huszárok*.

Vasárnap délután egynegyed 4 órakor: *Fehérvári huszárok*.

Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: *Fehérvári huszárok*.

RÁDIÓ

SZERDA, DECEMBER 22.
Budapest I.

6.00 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

8.35 Délelőtti muzsika.

10.15 Székesfővárosi tűzoltózenekar.

11.15 Iniczky László szalonzenekara.

11.40 Möriz Pál elbeszélése.

12.10 Rádiózenekar.

13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

14.00 Horváth János cigányzenekara.

15.00 Szórakoztató zene.

15.30 Kostyák László dr. előadása.

16.20 Muzsikáló zenei lexikon.

17.00 Részletek Friess Károly operett- és filmzenéjéből.

18.00 Honvédek műsora.

18.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.

19.00 Zengő századok.

19.15 Te csak pipálsz Ladányi. Vigjáték 3 felvonásban.

22.10 Nagy mesterek — örök művek.

Budapest II.

19.00 Olasz nyelvoktatás.

19.30 Csanak Béla zongorázik.

21.10 Poór Lili előadása.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Szerenádot adott a holdnak

Szolnokról jelentik: Most tárgyalta a szolnoki törvényszék Zsen-gellér-tanácsa Kocsis László törökszentmiklósi rendőr bűnügyét, akit hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt az ügyészség, mert ez év áprilisában egy este Rigo Zoltán törökszentmiklósi postatisztviselő jókedvűen ment haza többek társaságában és az az ötlete támadt hogy „szerenádot ad a holdnak“. El is kezdett nyávogni az utcán. Éppen arra ment Kocsis László őrszemes rendőr, aki rátámadt Rigóra a nyávogás miatt és többször meg is ütötte, sőt meg is kardlapozta. A bíróság a bizonyítás lefolytatása után Kocsis Lászlót nem jogerősen egyhónapi fogházra ítélte.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265

Eladó falra akasztható dobkályha. Balassa-tér 3. ajtó 3. 281

Modern új hálószoba bútor lakáshiány miatt eladó. Gyulai Pál-u. 7. — Telefon 16-62, 28-69. 312

Vennék 4 hold szőlőt. Címlet a kiadóba kérek. 314

Allást nyec

Keresek kézimunkást katonai szabószághoz és varrni tudó leányt sapka készítéshez. Gergely Béla, Mezey Mihály, u. 1. 308

Fiatallal tisztviselőt, öskeresztényt, — azonnali belépésre keresünk. Kereskedelmi érettségi előny. „Transport Lloyd“ R. T. Szállítási Vállalat, Szent László-tér 6. 315

Allást keres

Keresztény tisztviselő, több évi irodai gyakorlatlall állást keres január elsejére. Címeket a kiadóba kér. 159

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fergek irtását 30 évi gyakorlatlall vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Thököly-út 15. sz. alatt levő I szoba, konyha, speiz és kertés lakáscsomag elcserelem a rét környékén 1 kicsi szobával. Címlet a kiadóba kérek. 319

Fajalma olcsón beszerezhető Szacsavay-utca 17. pincében. Telki-u. 2. 246

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel. Jakob műszerész, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézikosorók. Ezüst- és aranylakodalmasokra ceokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébet-liget) sportpályánál.)

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztőség felel: A kiadóért felel: Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos főszerk.-szóló Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám